

DIDZA' BSÖLĚ'Ě PABLO LUYÚ GALACIA

**Pablo rugapĕ' Dios bunách queĕ'
Cristo nacu'ĕ luyú Galacia**

1 Neda', Pablo, naca' gbaz queĕ' Cristo. Cutu gulasöla' neda' bunách. Jesucristoc'z bsölĕ'ĕ neda' ati' nunĕ' tsazxón Lĕ' Xuzru' Dios, Nu na' buspán Jesús lu yöl-la' gut. ²Rugapa' Dios lbi'ili', nababli' yugu' cö' bunách queĕ' Cristo luyú Galacia, ati' nunquĕ' neda' tsazxón bóchi'ru' ni. ³Rnabda'-nĕ' Xuzru' Dios lenca' Xanru' Jesucristo uzá' ladxĕ'ĕ queĕ'li' len gunĕ' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'. ⁴Jesucristoc'z budód cuinĕ' lu yöl-la' gut ni'a qui dul-la' nabága'ru', buslé' rĕ'u lu le cunác rac dza ni zoaru' na'a. Benĕ' cni le nac le rĕ'ncznĕ' Xuzru' Dios. ⁵Gactecz queĕ' Dios yöl-la' ba. Ca' gac.

Tuz nac didza' dxi'a queĕ' Jesucristo

⁶Rubántsquida' ca runli', rucá'ntĕli'-nĕ' Dios. Lĕ' bulidzĕ' lbi'ili' quiĕ gáquili' queĕ' ni'a qui le ruzá' ladxĕ'ĕ queĕ'ru' Jesucristo, san na'a ré'nili' si' lu na'li' tu didza' dxi'a nadzá'. ⁷Le nactĕ cutu ca' zoa yetú didza' dxi'a san ru'a cni didza' le nacu'ĕ bönni' tu'tsĕ'ĕ lbi'ili' len tĕ'nnĕ' lutsĕ'ĕ didza' dxi'a

queĕ' Cristo. ⁸Chqui' zoa nu gun lna' lau qui tu didza' dxi'a le cutu nac tuz ca nac lĕ na' bentu' lna' lau qui lauli' lbi'ili', rnabda'-nĕ' Dios gunĕ' zxguia' nu na' run cni. Ral-la' gunĕ' néda'cza' zxguia' chqui' cni guna', ati' chqui' gunĕ' cni tuĕ' gbaz la'y queĕ' Dios len zĕ'ĕ yehua' yubá, Dioscz gunĕ' lĕ' ca' zxguia'. ⁹Chgnacza' cni zi'al, ati' na'a rnia' cni leyúbl: Chqui' zoa nu gun lna' lau qui tu didza' dxi'a le cutu nac tuz ca nac lĕ na' chgzxi' lu na'li', rnabda'-nĕ' Dios gunĕ' zxguia' nu na'.

¹⁰¿Naru' ráquitsali' rĕ'nda' gunli' neda' ba la'n cati' ru'a cni didza'? Cutu ca'. Rĕ'nda' uruja' dxi'a lahuĕ' Dios. ¿Naru' ráquitsali' rĕ'nda' la'dzág ládxi'gac neda' bunách? La'naru' rĕ'nda' la'dzág ládxi'gac neda' bunách, cutu gaca' huen dxin queĕ' Cristo.

**Ca gac, böaquĕ' Pablo
gbaz queĕ' Cristo**

¹¹Na'a, ral-la' gnózili' lĕ ni, böchi' lza'adau'. Didza' dxi'a na' runa' lban qui cutu blen lu icj ládxi'dau'gac bunách. ¹²Clĕg bönni' budödĕ' lu na'a didza' dxi'a na', len clĕg bönni' busĕdnĕ' neda' lei. Jesucristoc'z

buzéjni'nè' neda' ca nac didza' dxi'a queè'. ¹³Chbyóniczi' ca na' bencza' neda' zí'atèl cati' ni' nazí' lu na'a ca ta'yíj ládxi'què' Dios bönni' judío. Nóziczli' ca bena', szxöni gdxia ladxa'a bunách queè' Dios ta'yejle' Cristo, len gu'nda' usnitia' leygac. ¹⁴Ca nac le ta'yíj ládxi'què' Dios bönni' judío, gúctèra' neda' blau ca yelati'z cuguluhuóatè' lza'a bönni' judío yu'uquè' iz ca yu'a neda', le gzxi'r lu na'a neda' ca lequè' le guludödè' lautu' ca glunczè' xuz xtau'tu'. ¹⁵Cni guca' neda', san le naquè' dxi'i ladxi' Dios, gröczè' neda' zí'atèl ca gulja' len bulidzè' neda' quiè guna' xchinè'. ¹⁶Ni'r, cati' gu'ncznè' Dios, benè' ga bénbè'a-nè' Zxi'nè' quiè bsölè'è neda' tsjena' lban qui didza' dxi'a ca nac queè' Lè' laugac bunách gza'a. Cati' benè' cni, cutu yajtilja' nu nac bunách nu usèdi neda', ¹⁷len cutu gyija' Jerusalén tsajyúa' nup ni' nacgac gbaz queè' Cristo zial ca neda', san gyija' luyú Arabia, ati' gdöd ni' böja' yödz Damasco.

¹⁸Cni guc, chgdöd tsonn iz cati' ni' gyija' Jerusalén, yajyúa'-nè' Pedro, ati' bugá'nlena' lè' gdu ca chidá' gbidz. ¹⁹Tsal ni' zoa' cutu ca' blé'ida' yeturè' gbaz queè' Cristo. Tuzè' Jacobo, böchè'è Xanru' blé'ida'-nè'. ²⁰Didza' ni' ruzuja' queèli' lu guich nac gdutè li. Nözcznè' Dios cutu ca' rzi' yè'a.

²¹Gdöd ni' gyija', gdöda' yugu' lu yödz luyú Siria len luyú Cilicia. ²²Yugu' dza ni' cutu núnbè'icnè' neda' bóchi'ru' náquicnè' queè' Cristo luyú Judea. ²³Gulanöznè' tuz lè na' gulaguixjö' quia' yezica' bunách, gulaná: "Bönni' na' gdxia

ladxè'è rè'u zial, runè' lban na'a qui le réjlè'ru', lè na' gu'nnè' usnitie'." ²⁴Cni guc, gulagu'è Dios yöl-la' ba ni'a qui le runa' neda'.

**Ta'zí' lu na'què' Pablo
yezica'rè' gbaz queè' Cristo**

2 Cati' chgdöd chidá' iz, gyéajlena' Bernabé, budxina' Jerusalén, ati' bchè'a-bi' bi'i Tito, dzagbi' neda'. ²Gyija' ni' le bului'inè' neda' Dios ral-la' tsija'. Cati' bdxina' ni' bé'lengaca'-nè' didza' tsla' bönni' ni' dè lu na'què' dxin queè' Cristo, ati' gdíxjöi'da' lequè' ca nac lban runa' qui didza' dxi'a laugac bunách gza'a. Cni bena' le gu'nda' cutu ugá'n daduz dxin na' chbena', lenca' dxin ni runa' na'a. ³Zal-la' cunacbi' judío bi'i Tito, bi'i lza'a, cutu glunè' ga grugu lu xpéla'bi' lè na' nac bè' nu nac queè' Dios ca tunczè' bönni' judío. ⁴Le nactè gulacua' ni' la'gac bunách, lu yöl-la' rguilj ladxi' quequè' ta'né' nacquè' bóchi'ru', ati' glè'nnè' lunè' ga grugu lu xpéla'bi' bi'i Tito lè na' nac bè'. Yugu' bönni' ni nunquè' tsaxón rè'u, len tu'yúlanzè' ca runru' quiè láquibe'inè' ca nularu' lu na' le rna bè' zxba queè' Moisés le nacru' tuz len Jesucristo. Glè'nnè' lunè' ga huöacru' leyúbl ca bönni' nadá'ugac lu na' zxba na'. ⁵Nitú chi'z, cutu ca' bè'tu' lequè' latj. Cni bentu' quiè gac gun chi'itu' le nac gdutè li qui didza' dxi'a quiè gac uzi'li' xbey didza' dxi'a na'.

⁶Yugu' bönni' ni' ráquiru' dè lu na'què' dxin queè' Cristo cutu bi gulaná bé'inè' neda' le cub. Cutu bi rui' ladxa'a ca nacquè', le cutu rbequi xbeynè' rè'u Dios ca ta'bequi

xbey rë'u bunách. ⁷Cutu gulaná bé'inë' neda' le cub, le gláquibe'inë' nudödë' Dios lu na'a dxin queë', rjena' lban qui didza' dxi'a laugac bunách gza'a, la' tuz ca na' nudödë' Dios lu në'ë Pedro dxin queë', runë' lban qui didza' dxi'a laugac bunách judío. ⁸Len yöl-la' huac queë', Dios benë' neda' gbaz queë' quië usëdda' bunách gza'a, la' tuz ca benë' Pedro gbaz queë' quië usëdnë' bunách judío.

⁹Jacobo len Pedro len Juan, bönni' ni' ráquiru' dë lu na'quë' dxin queë' Cristo, gláquibe'inë' nudödë' Dios lu na'a dxin ni. Qui lë ni na' gulazí' lu na'quë' neda' len Bernabé, ati' bentu' tuz didza' tsjentu' xchinë' Dios laugac bunách gza'a neda' len Bernabé, ati' lequë' lunë' xchinë' Dios laugac bunách judío. ¹⁰Gláta'yüë' lautu' tuz tsajneytu' gáclentu' bunách yechi', ati' lë ni rui'tecz ladxa'a runa'.

**Pablo rdil-lë' Pedro lu
yödZ Antioquía**

¹¹Ni'r cati' bdxinë' Pedro Antioquía, gdil-la' lë', le bchíxinë' ca benë'. ¹²Cni guc, le gdágulenë' zi'al tsaxón bunách gza'a ni', benë' cni cati' guladxinrë' la'quë' bönni' da'quë' Jacobo. Ni'r gzu lahuë' rubiguë'ë, len cutur gdágulenë' tsaxón bunách gza'a na' le gúdxinë' bi lunë' bönni' na' nazí' lu na'quë' tunë' ga grugu lu xpéla'quë' bönni' gza'a ca rna bë' zxba queë' Moisés. ¹³Ni'r yela'quë' bönni' judío ni' ta'yejlë'ë Cristo glunë' tsaxón Pedro ca runë' lu yöl-la' radxi queë', ati' cni guc ga bdxintë glunë' ga gúdxinë' ca' Bernabé ati' lë' benë'

tsaxón lequë'. ¹⁴Ni'r cati' blé'ida' cutu tunë' ca rna le nac gdutë li le rusëdi rë'u didza' dxi'a, gudxa'-në' Pedro laquë' yúgu'të bönni' queë' Cristo nacué' ni', gnia': "Li' nacu' bönni' judío, san runu' li' ca tun bunách gza'a len clëg ca tunë' bönni' judío. ¿Bizx quië rë'nnu' gunu' ga lun bunách gza'a ca tunë' bönni' judío?"

**Nulagac bunách judío le ta'yejlë'
Cristo ca nulagac ca' bunách gza'a**

¹⁵Gudxa'-në' ca' Pedro: "Rë'u ni nacru' bönni' judío le nacquë' judío xuz xna'ru', len clëg nacru' bunách gza'a, cunúnbë'gac Dios. ¹⁶Nóziiczru' nutu nu huöac tsahui' lahuë' Dios le run nu na' ca rna bë' zxba queë' Moisés. Tuz huöac tsahui' nu na' rejle' Jesucristo. Lëzca' cni rë'u réjlë'ru' Jesucristo quië huöacru' tsahui' lahuë' Dios, len clëg le runru' ca rna bë' zxba queë' Moisés. Nutu nu huöac tsahui' lahuë' Dios le runë' ca rna bë' zxba queë' Moisés."

¹⁷Na'a, ráquiru' nuhuöacru' tsahui' le réjlë'ru' Cristo, san chqui' nac bë' nacru' bönni' dul-la' ca nacgac bunách gza'a, çnaru' gnátsaru' runë' Cristo ga runru' dul-la'? Cutu ca'. ¹⁸Chqui' rui' ladxa'a uchisa' zxba le chbuquindja', lë ni nac bë' rguitsja' zxba queë' Dios. ¹⁹Le cutu guc guna' ca rna bë' zxba queë' Moisés, chnac quia' tsa chnatia'. Le nac cni, nulá' na'a lu na' zxba na' quië soa' gbana' len guna' ca rë'nnë' Dios. ²⁰Nac quia' ca chgútlëna' tsaxón Cristo lë'i yag cruz ga na' gutië' Lë'. Qui lë ni na' clëg neda' ni zoa' nabana', san zoë' nabanë' Cristo lu icj ládxi'dau'hua'. Tsa nac, zoa'

nabana' na'a, nac le réjle'a Zxi'nè' Dios, Bönni' na' bdxì'inè' neda' len budód cuinè' lu yöl-la' gut uláz quia' neda'. ²¹Cutu rè'nda' uzóa' tsala' le ruzá' ladxè'è queèru' Dios. La'naru' huac huóaquè' tsahui' lahuè' Dios bönni', le runè' le rna bè' zxba queè' Moisés, ni'r daduz gutiè' Cristo.

**Le rna bè' zxba queè' Moisés,
len le réjle'ru' Cristo**

3 Lbi'ili', bönni' cunözi. Lbi'ili', bönni' Galacia. ¿Nuzxa caz bentsa queèli' yöl-la' udzá' quiè cutur gunli' ca rna le nac gdu'tè li? Gazxj ga rè' bului'itu' lbi'ili' le rata' queèru' le gutiè' Jesucristo lè'i yag cruz. ²Gul-quixjöi' neda' lè ni. ¿Naru' dusóalenè' lbi'ili' Dios Bö' La'y le benli' ca rna bè' zxba queè' Moisés o le gyèjlè'li' didza' dxi'a byónili'? ³¿Nacxcz guc nacli' cunözi cni? Gzu lauli' nacli' queè' Dios le zóalenè' lbi'ili' Dios Bö' La'y. ¿Naru' ráquitsali' udx gunli' ga gáquili' queè' Dios racz queèli'? ⁴¿Naru' daduz guc queèli' yúgu'tè lè na' gzxaca' gdi'li'? Cutu ca' gac cni. ⁵Cati' Dios rsölè'è queèli' Dios Bö' La'y len runnè' lbi'ili' latj gunli' yugu' yöl-la' huac qui yehua' yubá, ¿i runè' cni le runli' ca rna bè' zxba queè' Moisés o le réjle'li' didza' dxi'a na' byónili'?

⁶Lu guich la'y rna: “Gyejlè'è Dios Abraham, ati' Dios gnè' naquè' tsahui' le gyejlè'è Lè'.” ⁷Qui lè ni na' ral-la' gnözili', nacgac gdu zxi'n xsoè' Abraham nup na' ta'yejlè' Dios. ⁸Nayúj lu guich la'y, rui' didza' zí'atèl ca gunè' Dios, gnè' nacquè' tsahui' bönni' gza'a la'yejlè'è Lè'. Qui lè ni na' Dios

gdíxjöi'nè' Abraham zí'atèl ca nac didza' dxi'a, gnè': “Lu nè'è Zxi'n Xsu' guna' ga gac dxi'a quegac bunách gdu'tè yödzlyú.” ⁹Cni nac, gyejlè'è Dios Abraham, ati' Dios benè' ga guc dxi'a queè'. Lèzca' cni na'a, runè' Dios ga rac dxi'a quegac yúgu'tè nup ta'yejlè' Lè'.

¹⁰Nabága'què' zxguia' bönni' na' tu'zxöni ládxi'què' luhuóaquè' tsahui' le tunè' ca rna bè' zxba queè' Moisés. Cni nac, le nayúj lu guich la'y, rna: “Nabága'què' zxguia' yúgu'tè bönni' cutu tunè' gdu'tè le rna bè' zxba na'.” ¹¹Na'a, nac bè' nutu nu huóac tsahui' lahuè' Dios le run nu na' le rna bè' zxba na', le nayúj lu guich la'y, rna: “Soa gban le rejle' Lè' nu na' nuhuóac tsahui' lahuè' Dios.” ¹²Ca na' nuhuóac tsahui' lahuè' Dios nu rejle' Cristo nadzá' ca nac qui bönni' ruzxöni ladxè'è nuhuóaquè' tsahui' le runè' ca gna bè'è Moisés. Nayúj lu guich la'y, rna: “Soa gban nu run gdu'tè le rna bè' zxba na'.”

¹³Cristo buslé'è rè'u lu na' le rchugu queèru' le nayúj lu zxba na', le bè'è latj nu bchugu queè' uláz queèru'. Cni nac, le nayúj lu guich la'y, rna: “Narugu quegac yúgu'tè nup da'gac lè'i yag.” ¹⁴Cni guc queè' Cristo quiè gac gunè' Dios ca na' gzxì' lu nè'è queè' Abraham, gnè' gunè' ga gac dxi'a quegac bunách gza'a lu nè'è Jesucristo quiè gac gunè' ga dusóalenè' rè'u Dios Bö' La'y chqui' huayéjlè'ru' Lè', ca na' gzxì' lu nè'è Dios gunè'.

**Zxba queè' Moisés len le
gzxì' lu nè'è Dios gunè'**

¹⁵Na'a, böchi' lza'adau', rèpa' lbi'ili' tu le run lsaqui', tu le rac

queëru', rnia': Cati' chglunë' tuz xtídzá'quë' chopë' bönni' len chglunë' tsutsu didza' na', nutu nu gac utsá' didza' na', len cutu gac nu gzan didza' na'. ¹⁶Dios gzxi' lu në'ë bi gunë' queë' Abraham len qui zxi'n xsoë'. Ga nayúj lu guich lë ni, cutu rna: "Quegac zxi'n xsoë'", le rui' didza' quegac bunách zian, san rna: "Qui zxi'n xsu'." Lë ni rui' didza' queë' tuzë' bönni', Lë' Cristo. ¹⁷Lë ni rë'nda' gnia': Dios benë' tuz didza' len Abraham len gzxi' lu në'ë gunë' ca rna didza' bë'ë. Na'a, le nayúj lu zxba queë' Dios, le benë' Dios tap gayuá' yu chi uruá' iz gdöd ni' cati' gudxë' cni Abraham, cutu gac ugúa lë na' gzxi' lu në'ë Dios gunë', len cutu gac usúl lei. ¹⁸Na'a, chqui' ral-la' gunru' ca rna bë' zxba na' quië si'ru' le gzxi' lu në'ë Dios gunzë', cutur nac tu le gzxi' lu në'ë gunzë'. Dios runzë' cni le gzxi' lu në'ë gunë' cni queë' Abraham.

¹⁹Chqui' cni nac, ìbizx quië gna bé'inë' bunách Dios le nayujgac lu zxba queë'? Dios gna bé'inë' cni bunách quië gac bë' zxguia' nabága'gac, san guc cni tuz ga bdxintë dza na' bla' lahuë' zxi'n xsoë' Abraham na', Nu na' gzxi' lu në'ë Dios gunë' qui lë na'. Le nayujgac lu zxba queë' Dios, bsölë'ë Lë' yödzyly ni lu na'quë' gbaz la'y queë', ati' Moisés budödë' didza' ca nacgac zxba na'. ²⁰Cati' tuzë' bönni' bi rzi' lu në'ë gunë' cutu naquín nu udód didza', ati' Dios, tuzë' naquë'.

**Bizx quië gna bé'inë' bunách
Dios le nayujgac lu zxba queë'**

²¹Na'a, le nayujgac lu zxba queë' Dios, ñnaru' ta'dá'baga' lë

na' gzxi' lu në'ë Dios gunë'? Cutu ca'. La'naru' gna bé'inë' rë'u Dios le gac gun ga soaru' gbanru' tsaz, ni'r huac huöacru' tsahui' lahuë' Dios chqui' gunru' ca rna bë' zxba na'. ²²San tsca nac lë na' nayúj lu guich la'y, rna nabága'ru' dul-la' yúgu'tëru'. Cni nac quië gac si'ru' lë na' gzxi' lu në'ë Dios gata' queëru' cati' tséjlë'ru' Jesucristo.

²³Zí'atël ga bdxin dza gac tséjlë'ru' Cristo, gna be'i rë'u le rna bë' zxba na', ca na' zoa le rna be'i bönni' yu'ë lidx guia. Cni guc ga bdxintë dza guc bë' gac huöacru' tsahui' chqui' huayéjlë'ru' Lë'. ²⁴Cni nac, gna be'i rë'u le rna bë' zxba queë' Dios ati' lei guc queëru' ca tu nu rusëdi rë'u ga bdxintë dza bla' lahuë' Jesucristo, quië gac huöacru' tsahui' lahuë' Dios chqui' huayéjlë'ru' Lë'. ²⁵Na'a, le chbdxin dza gac huöacru' tsahui' chqui' huayéjlë'ru' Cristo, cutur rna be'i rë'u lë na' busëdi rë'u.

²⁶Yúgu'tëli' nacli' zxi'nczë' Dios le réjlë'li' Jesucristo, len chnacli' tuz len Lë'. ²⁷Yúgu'të nup nadilgac nis quië luhuöac tuz len Jesucristo, nuhuöacgac ca nacczë' Lë'. ²⁸Cutur narujgac chopl bönni' judío len bönni' gza'a, len cutur narujgac chopl bönni' nada'u len bönni' cunada'u, len cutur narujgac chopl bönni' len ngul. Cati' böacli' tuz len Jesucristo, yúgu'tëli' böacli' ca' tuz len lza'li' tuli' len yetuli'. ²⁹Na'a, chqui' náquili' queë' Cristo, nacli' ca' zxi'n xsoë' Abraham, len nazi'li' lë na' gzxi' lu në'ë Dios gunnë' queë' Abraham.

4 Lë ni le rë'nda' gnia': Tsal ni rbözbi' tubi' bi'i bónni'dau'

dza ulu'è xuzbi' si'bi' bi ral-la' gunnè' queèbi' xuzbi', ni' nacbi' bi'idau' len cutu náctèrbi' blau ca tu bönni' nada'u, zal-la' le nactè gaqui queèbi' yúgu'tè. ²Tsal ni nacbi' bi'idau', nacuá' nup ta'ná be'i lèbi' len tu'gún dxin le gaqui queèbi' ga gdxintè dza chnunè' queèbi' xuzbi'. ³Lèzca' cni rac queèru'. Tsal ni' gucru' ca bi'idau', gna be'i rè'u zxba ca rac yödzyú ni. ⁴Ni'r cati' bza'a dza, Dios bsölè'è ni Zxi'nczè'. Guquè' zxi'nnu tunu ngul ca nacru' rè'u, ati' gna be'i Lè' le rna bè' zxba quequè' bönni' judío. ⁵Cni guc queè' quiè guc buslé' nup na' rna be'i lequè' le rna bè' zxba na', quiè huòacru' zxi'nè' Dios.

⁶Quiè gac bè' chnacli' zxi'nczè', Dios buchiziè' icj ládxi'dau'li' Dios Bö' La'y, ati' Lèczè' rulidzè' Dios uláz queèli', rnè': "Dad." ⁷Cni nac, chnacli' zxi'nè' Dios, len cutur nacli' ca bönni' nadá'ugac. Na'a, le nacli' zxi'nczè', Dioscz nazí' lu nè'è gaqui queèli' le naqui queè' le nacli' tuz len Cristo.

**Pablo rui' ladxè'è bönni'
Galacia ta'yejlè'è Cristo**

⁸Cati' ni' cunúnbe'ili'-nè' Dios, gucli' ca bönni' nadá'ugac, benli' dxin quegac bdau' guiöj bdau' yag. Cutu ca' nacgac Dios bdau' na'. ⁹Na'a, le núnbè'li'-nè' Dios, o huac gnaru': Le nunbè'è lbi'ili' Dios, ¿bizx quiè ré'nili' ubi'ili' lu na' zxba na' nutu nu uzí' xbey? ¿Naru' ré'nitsali' gacli' leyúbl bönni' nadá'ugac, gunli' dxin qui le rna bè' zxba na'? ¹⁰Runli' zxön tu tu dza, len tu tu beo', len tu tu le rac, len tu tu iz. ¹¹Rádxida' bi gac

queèli'. ¿Naru' nuhuóac daduz dxin bena' quiè gúnbè'li' le nac gdutè li? ¹²Ráta'yua' lauli', böchi' lza'adau', gacli' ca naca' neda', nulá' lu na' le gna bè'è Moisés. Cni ral-la' gunli' le böaca' neda' ca gucli' lbi'ili'. Cutu bi benli' quia' neda' le cunác dxi'a.

¹³Chnózcizli' bizx quiè na' gzu lahua' runa' lban lauli' qui didza' dxi'a. Bena' lban ni' le güi'f'squida'. ¹⁴Cutu buca'nli' neda' ca'z, len cutu buzoali' neda' tsla' l zal-la' bgútili' ni'a qui guidzhué' quia' na'. Benli' neda' ba la'n, tuz ca gunli'-nè' ba la'n gbaz la'y queè' Dios, o ca gunli'-nè' ba la'n Jesucristocz. ¹⁵Budzjitsquili' dza ni'. ¿Bizxa caz guc queèli' le cutur rac cni queèli'? Lè ni gac gnia' ca guc queèli': "La'naru' guc le sáqui'li' gunli', huabijli' yöj lauczli', gunnli' quia'." ¹⁶Na'a, ¿ba ráquili' nuhuóaca' nu curle'i lbi'ili' dxi'a le gudxa' lbi'ili' catèz nac?

¹⁷Tui' ládxi'què' lbi'ili' bönni' ni' tu'tsè'è lbi'ili', san clèg quiè gac dxi'a queèli'. Tè'nnè' lunè' ga ubj ládxi'li' netu' ati' güi' ládxi'li' lequè'. ¹⁸Na'a, nac dxi'a zoa nu rui' ladxi' lbi'ili', san tuz chqui' nac quiè gac dxi'a queèli'. Cni rui'tecz ladxa'a lbi'ili', len clègz cati' ni' zóalena' lbi'ili'. ¹⁹Lbi'ili', zxi'na'dau'. Ca na' rac queènu ngul chzoa soabi' bi'idau' queènu, rzaca' rguí'nu, rzaca' rguí'a neda' leyúbl ni'a queèli' ga gdxinr dza gacli' gdu ca naquè' Cristo. ²⁰La'naru' sóalena' lbi'ili' na'a quiè gac güi'lena' lbi'ili' didza' nadzá', le ruúbi rugui'da' ni'a queèli'.

**Le run lsaqui' le guc
quecnu Agar len Sara**

²¹Na'a, nul-li' ré'nili' udód cuinli' lu na' zxba queè' Moisés,

gul-na'tsca' didza' ni gu'a. ¿Naru' gatga buzé nagli' le rna bē' zxba na'? ²²Lu zxba na' rna cni: "Gulacua'bi' chopbi' bi'i bónni'dau' queē' Abraham. Tubi' gucbi' zxi'nnu ngul nadá'unu, ati' yetubi' gucbi' zxi'nnu ngul cunadá'unu. ²³Zxi'nnu ngul nadá'unu na' guljbi' lu ni'a lu na' bunách tsca taljbi' yúgu'tēbi' bi'idau', san zxi'nnu ngul cunadá'unu na' guljbi' le gzxi' lu nē'ē Dios gunē' ga galjbi'." ²⁴Lē ni nac tu le run lsaqui'. Ca guc quecnu chopnu ngul ni ruluí' ca nac chop didza' dzag bénlenē' bunách Dios. Tu didza' dzag na' nac le benē' Dios lu gui'a Sinaí, le ruluí' lē na' guc queēnu Agar. Bönni' na' rna be'i lequē' didza' dzag ni, nacquē' ca zxi'nnu Agar len nacquē' ca bönni' nadá'ugac lu na' didza' dzag na'. ²⁵Le gucnu Agar na' ruluí' ca' ca nac gui'a Sinaí zoa luyú Arabia, len ruluí' ca' ca nac yödZ Jerusalén na'a dza, le nac ca tu bönni' nada'u tsazxón len nup nacuá' lu yödZ na'. ²⁶San nadzán Jerusalén na' zoa yehua' yubá, ati' rē'u ni nacru' bunách uládz qui yödZ ni'. ²⁷Nayúj lu guich la'y le rna:

Budziji, ngul huödx, cunacuá' zxi'nu'.

Lu yöl-la' rudziji quiu' grödxya'a, Zal-la' gatga guc quiu' le rzaca' rgui'nu ngul

Chzoa soabi' bi'idau' queēnu.

Budziji. Zal-la' nubj ládxi'gac li' bunách,

Dios gunē' ga la'yantēr zxi'nu'

Ca bi'i queēnu ngul zóalennu bönni' queēnu.

²⁸Böchi' lza'adau', rē'u ni nacru' ca gucbi' Isaac, zxi'nē' Abraham.

Nacru' ca zxi'n xsoē' Abraham, gzxi' lu nē'ē Dios la'cua'bi' queē'. ²⁹Dza ni', bi'i na' guljbi' ca taljbi' yúgu'tēbi' bi'idau', gdxia ládxi'bi' bi'i na' guljbi' ni'a qui yöl-la' huac queē' Dios Bō' La'y. Lēzca' cni rac queēru' na'a, ta'bía ládxi'gac rē'u bunách yödZlyú ni. ³⁰Na'a, ¿bizxa caz rna le nayúj lu guich la'y? Cni rna: "Gru'n-nu ni'l ngul nadá'unu na' tsazxón len zxi'nnu, le cutu gac si'bi' zxi'nnu ngul na' tsazxón len zxi'nnu ngul cunadá'unu le gzxi' lu nē'ē Dios gaqui queēbi' zxi'nnu ngul cunadá'unu na'." ³¹Cni nac, böchi' lza'adau'. Cutu nacru' ca nacbi' zxi'nnu ngul nadá'unu na'. Rē'u nacru' ca zxi'nnu ngul cunadá'unu.

Gul-gún chi'i cuinli', uga'nli' lu yöl-la' nadzán

5 Chnadanru' le busanē' rē'u Cristo. Gul-zóa tsutsu chqui'nu', uga'nli' lu yöl-la' nadzán na'. Cutu gzoa cuinli' leyúbl lu na' zxba queē' Moisés, cui gacli' ca bönni' nadá'ugac.

²Gul-zé nagli' didza' ru'a. Neda', Pablo, rēpa' lbi'ili' chqui' güi'li' latj nu gchugu lu xpéla'li' ca rna bē' zxba na', cutu ca' uzi'li' xbey le benē' Cristo. ³Leyúbl rē'nda' gyēpa' nūti'tēz bönni' ru'ē latj nu gchugu lu xpélē'ē cni, run bayúdx gunē' gdutē le rna bē' zxba queē' Moisés. ⁴Nul-li' ráquilli' huöacli' tsahui' lahuē' Dios le runli' ca rna bē' zxba na', chnulá'alenli'-nē' Cristo. Chbusanli' le ruzá' ladxē'ē queēru' Dios. ⁵Rē'u ni ruzxōni ládxi'ru' huöacru' tsahui' lahuē' Dios ni'a qui yöl-la' huac queē' Dios Bō' La'y le réjlē'ru' Cristo. ⁶Chqui'

nacru' tuz len Jesucristo, cutu bi zaca' chqui' narugu lu xpéla'ru' ca rna bè' zxba na' o chqui' cunarugu cni lu xpéla'ru'. Le nactër Isaca' nac tséjlè'ru' Cristo, le gun ga gdxì'iru' lza'ru'.

⁷Dxí'adau' guc ca gzu lauli' runli' dza ni'. ¿Nuzxa caz ben ga buca'nli' le nac gdu'tè li? ⁸Cutu benè' ga benli' cni Dios, Nu rulídz lbi'ili'.

⁹Cutu gal ládxi'li' lè ni rna: "Latì'z xnè'i yòt xtil run ga ruhuáxg gdu'tè cua nazí' xnè'i na'." ¹⁰Le nacru' tuz len Xanru', runa' löz ca nac queèli', sa' ládxi'li' tuz ca rza' ladxa'a neda', ati' Dios gunè' zxguia' bönni' ni' rutsé'è lbi'ili', nútí'tèz nu naquè' bönni' na'.

¹¹Na'a, ca nac quia' neda', böchi' lza'adau', nacuá' nup ta'ná rusèdda' bunách ral-la' grugu lu xpéla'què' bönni' ca rna bè' zxba queè' Moisés. Chqui' runa' cni, ¿bizx quiè ta'bía ládxi'què' neda' bönni' judío? La'naru' rusèdda' cni, nutu nu ley neda' le runa' lban ca gutiè' Cristo lè'i yag cruz. ¹²Ca nac qui nup ni' tu'tsá' lbi'ili', tè'ni grugu lu xpéla'li' lè na', la'naru' la'chugu tsaz cuingac.

¹³Ca nac queèli', böchi' lza'adau', Dios bulidzè' lbi'ili' quiè gacli' bunách nadzangac. Cutu ugunli' dxin yöl-la' nadzán na' quiè gunli' ca rzèz ládxi'li', san quiè gunli' dxin qui lza'li' tuli' yetuli', le nadxi'ili' lza'li'. ¹⁴Yúgu'tè le rna bè' zxba queè' Dios run nu na' run ca rna bè' zxba na' rna: "Ral-la' gdxì'inu' lza'u ca nadxi'i' cuinu'." ¹⁵Na'a, chqui' rzi' quídza'li' lza'li' tuli' yetuli', runli' ca tunba' böa' guixi' snia', táguya'aba'

len tagu lza'cba', gul-yú qui nadxi usnitli' lza'li' tuli' yetuli'.

Le runru' racz queèru' len le runru' len yöl-la' huac queè' Dios Bö' La'y

¹⁶Lè ni rèpa' lbi'ili': Gul-guí' latj gna bé'inè' lbi'ili' Dios Bö' La'y, ati' ni'r cutur gunli' ca rzèz ládxi'li' lu yöl-la' bunáchz queèli'. ¹⁷Yugu' le rzè ládxi'ru' gunru' lu yöl-la' bunáchz queèru' cutu rajlözgac le rè'nnè' gunru' Dios Bö' La'y, ati' lè na' rè'nnè' Dios Bö' La'y cutu rajlöz yugu' le ré'niru' gunru' lu yöl-la' bunáchz queèru'. Chop ni, cutu rajlözgac, len qui lè ni na' cutu gac gunli' ca ré'niczli'. ¹⁸Na'a, chqui' rui'li' latj gna bé'inè' lbi'ili' Dios Bö' La'y, cutur gna be'i lbi'ili' le rna bè' zxba queè' Moisés.

¹⁹Nacgac bè' le tun bunách, nup tun ca rè'ni yöl-la' bunáchz quegac:

Ta'guitsjè' zxba qui yöl-la' nutság na'.

Tunè' le cunác.

Tunè' le nacgac xöhui' len le cunacgac tsahui'.

²⁰Ta'yíj ládxi'què' bdau' guiöj bdau' yag.

Tunè' yöl-la' udzá'.

Cutu ta'lé'inè' lza'què' dxi'a.

Ta'díl-lenè' lza'què'.

Tu'zxe'inè' lza'què'.

Ta'leynè'.

Tu'huídi'nè'.

Ta'rujè' chopl.

Tu'bijè' tsla'l nup da'gac lequè'.

²¹Ta'zè ládxi'què' le dè qui lza'què'.

Tu'dödcdè' bunách.

Ta'zúdxinè' len tágulè'è.

Ta'dód bé'inè' ca tunè'.

Le zian le cni tunè'. Neda' ruzeyda' lbi'ili' bach na'a cui gunli' cni ca na' buzeyda' lbi'ili' bach zi'al, rnia': Nup tun cni cutu ca' la'del-li' la'yáz ga na' rna bè'è Dios.

²²Na'a, nac bè' runè' dxin lu icj ládxi'dau'ru' Dios Bò' La'y le runru' cni:

Nadxi'iru' lza'ru'.
Rudziji ládxi'ru'.
Zoa dxi icj ládxi'dau'ru'.
Rbözru' zxön ladxì'.
Rui' ládxi'ru' lza'ru'.
Nacru' dxi'i ladxì'.
Runru' ca rnaru'.

²³Nacru' nöxj ladxì'.

Rna be'i cuinru'.

Cutu ca' gna bé'inè' rè'u Moisés cui gunru' yugu' le cni. ²⁴Bönni' náquicnè' queè' Cristo cutur tunè' ca tè'ncznè', len cutu tunè' le ta'zéz ládxi'què' lu yöl-la' bunáchz quequè'. ²⁵Dios Bò' La'y nabánu'ru'. Léczé' ral-la' gna bé'inè' rè'u ca nac yúgu'tè le runru'.

²⁶Cutu ral-la' gun ba zxön cuinru', len cutu utsa'ru' lza'ru' turu' yeturu', len cutu uzxé'iru' lza'ru' turu' yeturu'.

Ral-la' gáclenru' lza'ru'

6 Na'a, böchi' lza'adau', chqui' glé'ili' runè' dul-la' böchi' lza'li', ni'r nul-li' zóalenè' lbi'ili' Dios Bò' La'y, ral-la' gunli' ga ubí'i ladxè'è bönni' na', san run bayúdx gunli' cni lu yöl-la' nöxj ladxì' queè'li' len uyú cuinli' qui nadxi cu'u lbi'ili' nöz dul-la' tu' xöhui'. ²Gul-gaclen lza'li' tuli' yetuli' tsa nac yua' nabága'li'. Chqui' gunli' cni, gunli' ca rna le gna bé'inè' rè'u Cristo.

³Chqui' zoa nu bönni' ráquinë' chnadél-li'nè' yöl-la' zxön, san cutu bi nadél-li'nè', bönni' ni rzi' yé'inè' la' cuinzè'. ⁴Tu tuè' bönni' ral-la' cuequi xbeynè' le runè'. Ni'r chqui' urujè' dxi'a, huac gun ba zxön cuiné' ca nac le chnunè' len cutu gun bayúdx uyúé' ca nungac yezica' bunách chqui' benè' le nacr dxi'a o cutu. ⁵Tu tuè' bönni' ral-la' gu'è le nuspagu'è'è lè' Dios.

⁶Chqui' zoa nu rusèdi lbi'ili' ca nac didza' dxi'a, ral-la' unödzejli' qui nu na' rusèdi lbi'ili' lati' le dè queè'li'.

⁷Cutu si' ye'i cuinli', le cutu gac si' yé'ili'-nè' Dios. Lapli' tsa le razli'.

⁸Chqui' le razli' nacgac le runli' ca rzéz ládxi'li' lu yöl-la' bunáchz queè'li', le lapli' gac yöl-la' gut. Chqui' le razli' nacgac le runli' ca rdzag ladxè'è Dios Bò' La'y, lapli' le gunnè' queè'li' Dios Bò' La'y, le nac yöl-la' na'bán gdu. ⁹Cni nac, cutu ral-la' gsanru' gunru' le nac dxi'a, ati' chqui' cutu gcuidi' ládxi'ru', huadxín dza lapru'. ¹⁰Qui lè ni na', bátti'tèz gata' queèru' latj, ral-la' gunru' le nac dxi'a quegac yúgu'tè bunách, len le nac blau, ral-la' gunru' cni quegac böchi' lza'ru' ta'yejle'è Cristo.

Le buzujè' lu guich Pablo ga ruúdx

¹¹Gul-yú cati' zxön didza' ni ruzuja' queè'li' lu guich na' cuina'. ¹²Nup ni' tè'ni lun ga grugu lu xpé'la'li' ca rna bè' zxba queè' Moisés, tunè' cni quiè lurujè' dxi'a laugac bunách len cui la'bía ládxi'gac lequè' bunách le tunè' lban ca gutiè' Cristo lè'i yag cruz. ¹³Na'a, bönni' ni' narugu lu

xpéla'quë' ca rna bë' zxba queë'
 Moisés, cutu tunë' gdutë' ca rna le
 nayúj lu zxba na'. Të'nnë' lunë' ga
 grugu lu xpéla'li' quië' gac lutz ba
 zxön cuinquë' le la'dél-li'në' la'ná
 bé'inë' lbi'ili'. ¹⁴Ca nac quia' neda',
 guna' zxön tuz le benë' Xanru'
 Jesucristo cati' gutië' lë'i yag cruz.
 Ni'a qui le benë' Cristo lë'i yag
 cruz, le dë yödzlyú ni nac quia'
 ca tu le chnat, cutu rui' ladxa'a
 lei, ati' neda' naca' quegac bunách
 yödzlyú ni ca bönni' nat, cutu tui'
 ládxi'quë' neda'. ¹⁵Chqui' nacru'
 tuz len Jesucristo, cutu bi zaca'
 chqui' narugu lu xpéla'ru' ca rna

bë' zxba na' o chqui' cunarugu
 cni lu xpéla'ru'. Le nactër lsaca'
 nac gacru' bunách cub lu icj
 ládxi'dau'ru'. ¹⁶Yúgu'të bönni' na'
 tunë' ca rna bë' zxba runa' ni, len
 yúgu'të bönni' na' náquicnë' queë'
 Dios, rnabda'-në' Dios gunë' ga soa
 dxi icj ládxi'dau'quë' len huechi'
 ladxë'ë lequë'.

¹⁷Na'a su lau, cutur ral-la' nu utsá'
 neda', le nacuá' lu xpéla'a btsoj
 nacgac bë' naca' huen dxin queë'
 Xanru' Jesús.

¹⁸Na'a, böchi' lza'adau',
 rnabda'-në' Xanru' Jesucristo uzá'
 ladxë'ë queëli' yúgu'tëli'. Ca' gac.